

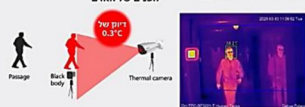
הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

דבר העורר

מידת טמפרטורה לקהל ללא מגע

קבלת התורה מייצגת
בזיווג חום פנים חורג בדש על המצח
של העורבים מול המצלמה
התמודדות עם כוסי רוב שטח
הפנים של האדם

הפתרון מתבטל על-ידי שילוב חומרי של
מצלמה טרמית היבדית ומקורן חום מנוכר

משנה ברורה

על הפסוק (דברים פרק יז פסוק ט) וְבָאתָ אֶל הַפְּהִינִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּיָמֵינוּ הֵבֵמָּה, ואומרת הגמ' (ראש השנה דף כה:), אין לך אלא שופט שבימיך.

בשורה האחרונה של ספר משנה ברורה (סוף חלק ו) כותב כך החפץ חיים: "סיימתי בחסד השם יתברך ביום יט לחודש מרחשון תרס"ז לפ"ק". עברו כבר 113 שנה מהיום ההיסטורי, בו הפציע לאור עולם ספר המשנה ברורה, שהוא כפי שכתב באגרות חזון איש (חלק ב אגרת מא) כהוראה היוצאת מלשכת הגזית, ללמד לעם את המעשה אשר יעשון. מאז ועד היום המציאות השתנתה בכל התחומים לבלי הכר, ולדוגמה בנושא 'מידת חום אוטומטי בשבת', שלפני 113 שנה מציאות כזו היתה בגדר 'חלום'. וגם כיום בשנת תש"פ, כאשר גדולי ופוסקי הדור שליט"א באים להורות הלכה למעשה במציאות שהתחדשה, בהלכות שבת כמו בכל נושא בשולחן ערוך אורח חיים, היסוד הוא דברי המשנ"ב.

מפעל הילכתא חרט על דגלו, לברר ולהפיץ את לימוד וידיעת ההלכה מפי גדולי ופוסקי הדור שליט"א, בדגש על הנושאים האקטואליים המתחדשים ומשתנים במציאות. דרוש תורם שמעוניין לקחת 'חסות' לפתיחת כולל מיוחד, של תלמידי חכמים מופלגים, לליבון הסוגיות משורשם, ולרשום על שמו בנק זכויות ענק.

בברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'מידת חום אוטומטי בשבת'

'בדיקה אוטומטית'

בתי חולים: בעת הזאת, עם החזרה בשלבים לשיגרה מתקופת הקורונה, עדיין מרחף באויר העולם הפחד מפני הידיבקות בנגיף, קיים כעת נוהל המחייב בתי חולים בתי הארחה ובתי אבות וכדומה, לבדוק בכניסה את חום הגוף של כל מבקר ואורח שנכנס, במידה וחום הגוף מעל 38 מעלות צלזיוס, המבקר לא יורשה להיכנס. ברוב המקומות, מידת החום מתבצעת על ידי סורק (אקדח) חום ידני, בידי השומר המאבטח בכניסה. ישנם הרבה בתי חולים, שהתקינו בשער הכניסה מערכת חכמה לבדיקת המבקרים ללא מגע יד אדם, וזאת באמצעות חיישנים מיוחדים של 'מצלמה תרמית', הבוודים אוטומטית את מידת החום של כל דבר שנכנס לטווח הראיה של החיישן, ללא התערבות אנושית, כאשר אדם עובר מופיע על המסך צללית, ומעילה מספר גובה החום של הנכנס. במקרה שהמערכת מזהה אדם עם חום מעל 38 מעלות צלזיוס, המכשיר מצפצף והמאבטח מזהה את האדם בקלות, אך כיון שהבדיקה אינה מדויקת (אחרי מאמץ של הנבדק, או אחרי הליכה ברחוב תחת השמש הקופחת, העור החיצוני של הנבדק חם והמכשיר עלול לזהות חום גבוה, למרות שחום הגוף נמוך), נדרש מהאדם להיבדק שוב על ידי השומר. כעת השאלה, לכל המבקרים בשבת במקומות אלו, האם מותר לעבור בשבת תחת החיישן, האם מתייחס לעובר, פעולת מידת החום עם הרישום מעל הצללית שעל גבי המסך הדיגיטלי?

לעילוי נשמת

הר"ר יקותיאל ב"ר ברוך פרידנר זצ"ל נלב"ע טז ניסן תש"פ ורעייתו מרת רחל רוי בת ר' יהודה ע"ה נלב"ע טו סיון תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

הגאון הצדיק והקדוש רבי עוזר דרורי זצוק"ל בן הגאון הגדול רבי שלמה זלמן זצוק"ל מחבר ספר 'מראה עוזר' על הש"ס, מושלם בג' עמודי העולם ת.נ.צ.ב.ה.

תכנית: לתועלת הענין נחלק את הנושא לכמה חלקים: בגיליון הנוכחי 269 נלמד האם מותר לעבור בשבת, בשער שמדון חום באופן אוטומטי? (יחוס הבדיקה הכולל). גיליון 270 נעסוק בנושא בדיקת חום ידנית בשבת על ידי גוי (אמירה לעכו"ם), ובמקום ספק אם הוא יהיה או גוי (רוב, חזקה). ובגיליון 271 נברר את דין בדיקת חום ידנית בשבת על ידי יהודי, שבעצם עושה מלאכה עבורו (לפני עור, מסייע).

1. נקודת הויכוח

שורש הפולמוס: לאחר בירור המציאות והסוגיה, מתברר שהפולמוס נעוץ בנקודות ויכוח עיקריות, שאחריה נגררים כל שאר הסברות, וכדלהלן.

מצלמות אבטחה בשבת: בעבר התעורר פולמוס גדול בנושא, האם מותר לעבור מול מצלמת אבטחה בשבת, והאם מותר ללכת לכולת המערבי בשבת, וגם הופיע שני גיליון 'עומק הפשט' עם דעות גדולות הפוסקים שליט"א. גיליון 67 בנושא 'מצלמות אבטחה בשבת', גיליון 68 בנושא 'הליכה לכולת המערבי בשבת'. עוד נחלקו, האם מותר לעבור בשבת דרך מגנומטר לבדיקת בטחוני באמצעות גלאי מתכות. כעת פולמוס בדיקת החום האוטומטית, האוסרים והמתירים מוכיחים כל אחד כשיטתו, על פי הסברות והדינים שנאמרו בסוגית 'פולמוס המצלמות והמגנומטרים'. יסוד ההיתר במצלמות, שהצילום נוצר ממילא תוך כדי הילוך, ולא ניחא 'ליה', בתוצאה, כי המטרה היא לצלם את הגנבים על את הצידע, ונחלקו הפוסקים האם המדחום האוטומטי הוא בגדר 'ניחא ליה' או בגדר 'לא ניחא ליה'.

ניחא ליה: לשיטת האוסרים גם אדם שאין לו חום, הבדיקה היא בגדר 'ניחא ליה', כי רצון הבית חולים לבדוק כל אדם שנכנס, ורק לאחר שבידק וקיבל כביכול 'תעודת יושר' מאפשר לו להיכנס, שהרי כולם רוצים שלא יכנסו חולים, ובכדי לוודא זאת חייבים לבדוק את כ-1 ל-8, נמצא שהנכנס במצע בדיקת שהיה לצורכי, כדי לאפשר את כניסתו, והידיעה האישית שלו שאין לו חום, אינה מבטיחה, כיון שלמאבטח אסור להאמין לו, כלומר למרות שבאמת אין לו חום הוא חייב להיבדק. והגע עצמך, אדם עבר בבדיקת המאבטח לא הסתכל במסך, המאבטח מחייב אותו לעבור שוב, והאדם יצחק עליו 'תסתכל כבר', ואין יעיד שקר בנפשו לומר שמצב זה הוא בגדר 'לא ניחא ליה', אתמהא?

ועוד שיש אנשים ממושמים, שמצייתים להוראות הרופאים כתורה מסיני, ולכפיהם נוהל הבדיקה הוא בגדר 'ניחא ליה', ונתת ודברך לשיעורים שנצטרך לבדוק בציציות כל אדם, האם הוא מתייחס ומקיים ברצינות את נהלי בריאות.

לא ניחא ליה: מאידך המתירים סוברים, שכלפי אדם שאין לו חום, הבדיקה היא בגדר 'לא ניחא ליה', כי המטרה של הבית חולים היא לגלות את החולים ולעכב את כניסתם, ואין להם ענין לבדוק את הבריאים, ואשר האדם יודע שאינו חולה, ואין לו חום גבוה 'לא ניחא ליה' בבדיקה, והעובדה שהמאבטח כופה אותו להיבדק, אינו בגדר 'ניחא ליה', ואין הכי נמי באופן שהוא מסתפק האם יש לו חום גבוה, ומעונין להיבדק להסיר את הספק מלבו, לכל הדעות אסור, כי באופן זה גם המתירים מודים שהבדיקה היא בגדר 'ניחא ליה'.

ומה שטענו האוסרים שהרי אם יושבתו המצלמות לא יאפשרו לאדם להיכנס לבית חולים, נמצא שהוא בגדר 'ניחא ליה', זה רק מבחינת הבית חולים שהם רוצים לבדוק ולעכב את כניסת החולים, אבל אין להם ענין לבדוק את הבריאים, רק שאין להם דרך להפריד ביניהם, ולכן בודקים את כולם. נמצא שגם מצד האדם הנבדק, וגם מצד בית החולים שבודק, 'לא ניחא ליה' בבדיקה של הבריאים, ולו יצויר שהיו מציאים מד חום שמודד רק את אותם שגובה חום שלהם מעל 38 מעלות, ודאי שהיו מסתפקים בזה, נמצא שכלפי אדם שאין לו חום

גבוה הוא בגדר 'לא ניחא ליה'.

2. שיטת האוסרים

הנוראת אפסו: ביום ג' י"ז סיון תש"פ, התפרסם מכתב מערש"ק פרשת בהעלותך תש"פ בחתימת הרבנים הגאונים הג"ר **שריא לזונברג שליט"א**, הג"ר **שבח צבי רזנבלט שליט"א**, הג"ר **שלום יוסף גלבר שליט"א**, הג"ר **יצחק מרדכי הכהן רובין שליט"א**, והג"ר **מנחם מנדל לובין שליט"א**, וכן הורו עוד **מפוסקי זמננו שליט"א**, שאין היתר לעבור בשבת דרך שער בדיקה אוטומטי, כי אם במקרה של 'חשש סכנה' ופיקוח נפש שמחללים עליו את השבת, כגון כניסת הצוות הרפואי והאחיות, או סכנת איבר שברוב המקרים כרוך בסכנת נפשות, ולא לצורך סתם 'ביקור חולים', כי יש בדבר חשש איסור מלאכה בשבת, בפעולות האלקטרוניות הנעשות לצורך מדידת החום, ובכתב שנוצר על גבי הצג.

טעמי האיסור: וביארו טעם האיסור, והרחיב בזה הגר"מ **רובין שליט"א** (שיעור מערש"ק במדבר תש"פ), שמעשה ההליכה כנגד המצלמה התרמית, מיוחסת להולך ופעולת הצילום של המצלמה נחשב למעשה שלו, ואין הדבר דומה כלל למה שהתירו לעבור מול מצלמות אבטחה בשבת, שכל ההיתר מבוסס על כך שהוא הולך לדרכו ולא איכפת לו במה שהשתלשלו מצלמות בטווח ההליכה, אבל בחיישנים אלו הרי אין אפשרות להיכנס לבית חולים בלי מדידת חום, והוא עושה בשער ככוונה תחילה לבצע בדיקת חום, וממילא מעשה הבדיקה מיוחס אליו וניחא ליה במלאכה.

ודוחה את טענת המתירים, שהבדיקה היא רצון השלטון ולא רצון הנבדק, ולא מתייחס אליו המלכא שנוצרת מאליה על ידי פעולת המעבר, שהרי סוף סוף אינו רשאי להכנס למתחם בית החולים בלי בדיקת חום, נמצא שכעת הוא רוצה ומעונין בבדיקה, ומתייחס אליו המעשה. עוד דוחה את טענת המתירים, שמחישין בודק את מידת החום שבטווח כל הזמן, והמצלמה פועלת ללא הפסקה, ומעשה האדם לא מעלה ולא מוריד, שזה אינו דהגע עצמך אם יתקינו מצלמה שמחובר אליה מדפסת, והמצלמה מצלמת כלל העובר בטווח, ומדפסת מיד את התמונה, ודאי שאסור בשבת לעמוד מול המצלמה כי הרי מכח מעשיו נוצר תמונה חדשה שלא היתה בעולם, וגם בדיקת החום של האיש הנבדק התחדשה מכח מעשיו.

לשיטת האוסרים, קיים במציאות פירצה גדולה, שהרבה בתי החולים סרס הסדירו את הענין, ולכן עלינו לייצר לחץ ציבורי לפתור את הענין על הדרך היותר טוב, לרווחת ציבורי שומרי השבת.

בפעולת המעבר וסגירת מעגל חשמלי, קיים חשש איסור דאורייתא של מלאכת 'בונה', כפי שמקובל לנקוט כדעת **החזו"א** שסגירת מעגל חשמלי הוא בכלל מלאכת 'בונה', ולמרות שכבר היה מעגל חשמלי, אך ודאי הוא בכלל 'הגברת זרם', חשש 'מבעיר' בסגירת מעגל חשמלי, וחשש 'מכה בפטיש' ו'מתקן מנא' בגמר ביצוע מלאכת הבדיקה ורישום התוצאה, 'כותב' ו'רושם' בכל שגורם לרישום מידת חום הגוף במסך הדיגיטלי, ואינו בגדר שינוי וכלאחר יד, שכן הדרך של מלאכה זו. וכל זאת חוץ מכך שקיים כאן חשש איסור דרבנן מצד 'זילותא ושבתא'.

כותל המערבי: ומה שהוכיחו המתירים מהקושרה של אפלים ורבות צועדים ימי שבת ורגו לכולת המערבי מרחבי ירושלים, אף שברר שי מצלמות מעקב, אינו ראיא א. לפי הדעות שאסרו ללכת לכולת המערבי בשבת ש'ניחא ליה', קל וחומר שאסור לעבור בשבת דרך בודק חום אוטומטי שהוא בגדר 'ניחא ליה'.

ב. גם לפי שיטת המתירים ללכת בשבת לכולת המערבי, היינו משום שגם כאשר המצלמות לא פועלות, הכניסה לכולת המערבי לא נעללת, אבל במדחום אוטומטי אם אדם לא יבדק מכל סיבה שהיא כגון שהמדחום לא עובד, לא יאפשרו לאדם להיכנס, נמצא שהבידוק האוטומטי דומה לחיישן פתיחת 'דלת הזהב', שהכל מודים בו לאיסור, והוא בגדר 'ניחא ליה' שעל הנכנס להביא ראיא שאין לו חום בכדי שיוכל להיכנס.

ג. כידוע התקינו במיוחד בעיר העתיקה מנגנון של 'מצב שבת' ואף מינו מפקח מיוחד שבידוק ויעקוב אחר ביצוע ההוראות המחמירות, שיתיר ללכת גם לפי השיטות המחמירות בדעת הגר"ש **אלישיב זצ"ל**, ואינו ענין לכאן.

חלק י' סימן ס'), התיר לעבור בשבת לעין המצלמות בבית חולים, כאשר אינו מתכוון להצטלם, שאינו מלאכה דאורייתא כיון שהולך לדרכו ונעשה התמונה מאיליו, ואף שאסור מדרבנן יש להתיר כדין פסיק רישא דרבנן כשאינו מתכוון, ולפי דבריו גם במדחום אוטומטי האדם הולך לדרכו ואינו עושה מלאכה כלל שאין לו ענין בבדיקה. וכמו שמותר ללכת לתומו ברחוב, אף שנדלק ממילא חשמל, שאין לו תועלת בו.

כותל המערבי: וכמו שאלפים ורובבות צועדים לכותל בשבתות וימים טובים למרות שכל תזוזה נרשמת ומתועדת, וטעם ההיתר כי אינו נחשב מלאכה שלו, כך גם בדיקת החום המבוצעת מאליה אינה מתייחסת אליו. ולו יצויר שתהיה תקלה וכל מערכת המצלמות בעיר העתיקה תושבת, הרי זה גירום לסגירת שערי העיר העתיקה, וכי מחמת כן אוסרים ללכת לכותל המערבי בשבת, וכאן הוא יותר קל, כי במצלמות שבאות לתעד אירועים ביטחוניים, צריכים תיעוד גם של העומדים בקרבת מקום למפגע, אבל במדחום אוטומטי אין ענין ותועלת בצילום הבריאים וכל המטרה היא לצלם את החולים.

פסיק רישא דלא ניהא ליה: והוסיף הג"ר אשר ויס, שכל החשש הוא איסור דרבנן, משום שמעבר בעמדת בדיקת הוא בגדר 'כלאחר יד'. ועוד שנוקטים עיקר כדעת החזו"ן שסגירת מעגל חשמלי הוא דאורייתא, אבל בשעת הדחק יש לצרף את שיטות הבית יצחק והמהרש"ם שסגירת מעגל חשמלי הוא רק איסור דרבנן, ואם כן אדם שמרגיש טוב ואין לו חום גבוה, הוא בגדר 'פסיק רישא דלא ניהא ליה' באיסור דרבנן, ונחלקו הפוסקים בדיון 'פסיק רישא דלא ניהא ליה', שלדעת הערוך מותר ולדעת תוס' אסור דרבנן, ובחשש איסור דרבנן יש להקל.

ועוד שעלינו 'להחמיר בפיקוח נפש' ולאפשר את הכניסה לבית חולים בשבת, שאם לא כן יהיה אנשים שיסתכנו ולא ילכו לבית החולים במקרה של חוסר ודאות.

דרבנן: וכל הגדון אין בו צד איסור דאורייתא, כי אם חשש איסור דרבנן, שלגבי מצלמות בשבת הורה הגר"ש אלישיב זצ"ל שהוא רק כותב דרבנן, שהמסך הוא כתיבה שלא כדרך, וכתיבה על ידי מעבר האדם הוא שלא כדרך, ולדעת הגר"ן קרליץ זצ"ל (ארחות שבת חלק א פרק טו סעיף לה עמוד תמה), הוא כתיבה דרבנן כיון שהוא 'כתב שאינו מתקיים' שאין גיליות לקיים את התמונה לזמן ממושך, ואם כן פעולת המעבר בבדיקה, היא בגדר שלא כדרך וכתב שאינו מתקיים, ויתכן שנחשב שינוי ביחס למלאכה, ויש בזה סברא להתיר לצורך חולה.

ועוד שהאדם שעובר אינו מפעיל את החיישנים והמצלמות שהם פועלים תדיר ללא הרף, והליכת האדם אינו יוצרת סגירת מעגל חשמלי, כי אם שינוי במספרים שהם רישומים דיגיטליים שאינם מתקיימים, ולעיתים אינם נאגרים בזיכרון המצלמה.

גם אם יבוא אדם ויאמר שהוא באופן אישי לא מעוניין למדוד חום, תלוי במחלוקת הפוסקים, בפתחת דלת שתלוי עליו פעמון, לשיטת הג"ר (סימן שלח) אסור כיון שהתקינו במיוחד שער עם פעמון, כל אדם שפותח דינו כמתכוון, ולשיטת המגן אברהם (סימן שלח) מותר, שהפותח אינו מתכוון להשמיע קול. והמשנ"ב (סימן שלח ס"ק ו) היקל בשעת הדחק, כיון שאינו מכין. וכל זה בהנחת קול דרבנן, אבל במדחום שהוא חשש איסור דאורייתא ישכנע שאין להקל.

3. שיטת המתירים

הוראה להיתר: לשיטת הג"ר צבי ובר שליט"א (בתשובה לרבני 'הילכתא'), והג"ר משה שאול קליין שליט"א (בתשובה לרבני הילכתא, וכן הורה לבית החולים 'הדסה'), והג"ר יצחק יוסף שליט"א (בשיעור פרשת שלח תש"פ, ובתשובה להרב יצחק פרץ שליט"א), והג"ר אשר זעליג וויס שליט"א (שו"ת) מנחת אשר 'בתקופת הקורונה' מהדורה תליתאה תשובה ז), וכן הורו עוד מפורסמי זמננו שליט"א, שאין מיוחס אליו מלאכת הבדיקה, ולכן מותר להיכנס לכל צורך חשוב, כמו לבקר חולה, ממונה לעשות קידוש עבור החולים במחלקות, לקרוא בתורה בבית הכנסת אשר בבית החולים, ולחלק את סעודות השבת, וכל שכן מי שאינו חש בטוב, אפי' אין בו סכנה, אבל שלא לצורך מוצדק, כגון שבה להתפלל בבית הכנסת שנמצא בתוככי הבית חולים ויש לו עוד תני נכנסת באזור, וכדומה, עדיף להימנע.

לצורך גדול: בגיליון שמעתתא עמיקתא (גיליון תלג), כתב על כך שמעיקר הדיון אין לאסור במקום הצורך, כי נחשב שלא ניהא ליה ואינו מתכוין, והסיק שבמצב של בדיקה אוטומטית אין להיכנס לבית החולים כי אם לצורך גדול.

טעם ההיתר: כמו שיש מצלמות רחוב כמעט בכל מקום בעולם, ועוברים בשבת מטעם שאין תועלת לאדם בתמונה, כך גם בית החולים יש להם ענין לסנן ולמנוע את כניסת המבקרים בחום גבוה של 38 מעלות צלזיוס, ואדם המבקר ויודע שאין לו חום גבוה, אין לו תועלת בבדיקה, ומה שהרשויות מחייבים בבדיקה לכל אדם אינו בגדר 'ניהא ליה', כי המטרה היא למדוד רק את האנשים שיש להם חום גבוה, ודומה למצלמות אבטחה שהתיר הגר"ן קרליץ זצ"ל כיון שאין להם מטרה לצלם את כולם, והמטרה היא ללכוד את הגנבים, ולו יצויר שהיו ממציאים מד חום שמודד רק את אותם שנובה החום שלהם מעל 38 מעלות, ודאי יהיו מסתפקים בזה.

וידוע שהגר"ש הלוי ואונר זצ"ל (במכתב שנדפס בסוף ארחות שבת חלק א' עמוד תק"ג, ושוב נדפס גם בשבת הלוי

סיכום הגיליון:

דינים העולים

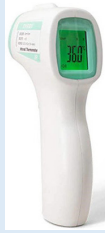
- א. **שיטת האוסרים:** בבתי חולים שמותקן בכניסה מד חום אוטומטי על ידי מצלמה תרמית לבדיקת המבקרים ללא מגע יד אדם, יש אוסרים להיבדק בשבת מחשש כותב בונה ומכה בפטיש, ואין להתיר כי אם אם במצב שמתיר לחלל שבת מחמתו, שהוא בגדר 'ניהא ליה' שהרי אין לו אפשרות להיכנס ללא בדיקה, ומתייחס אליו המעשה, וטעמים נוספים שהתבארו בפנים.
- ב. **שיטת המתירים:** ויש מתירים להיכנס ולהיבדק בבדיקה אוטומטית לכל צורך. מטעם ש'לא ניהא ליה' בבדיקה, שהרי יודע שאין לו חום, וטעמים נוספים שהתבארו בפנים. אבל שלא לצורך כלל כגון שבאים סתם לבקר עדיף להימנע.
- ג. **הכל מודים:** באופן שמסתפק האם יש לו חום גבוה, ומעוניין בבדיקה, לכל הדעות אסור לעבור בבדיקת האוטומטי, כי אם לצורך פיקוח נפש שמחללים עליו את השבת.
- ד. **מצלמות אבטחה:** בפולמוס מצלמות אבטחה בשבת, והליכה לכותל המערבי בשבת, נאמרו בדברי הפוסקים שיטות שונות, וכפי שהתבארו בגיליונות עומק הפשט מספר 67-68.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על: 100 ₪ מזומן

שאלה: האם מותר בשבת לאפשר למאבטח

שאינו יהודי למדוד את חום המבקר?

מה הם פרטי הדין באמירה לעכו"ם, לצורך חולה שיש בו סכנה, ולצורך חולה שאין בו סכנה, ומה הדין בביקור סתם שאין צורך ישיר לחולה, ומה יעשה כאשר אינו יודע האם המאבטח גוי או יהודי?

מקורות: **המראי מקומות** המופיעים בגיליון זה, ובנוסף **קובץ מבית לוי** (בעניני קורונה ז אות א), **מכתב הג"ר שמואל אליעזר שטרן שליט"א** (קובץ 'מה טובו אהלך' יעקב' גיליון יא עמוד מה), **קונטרס כתר יתנו לך** (סימן יא).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להיכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד) באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולח 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 268 על סך 100 ₪
האברך המוסלג הרב אורי שרגא בייפוס שליט"א
טבריה

מדור זה הוקדש השבוע לעילוי נשמת הגערה יוכבד יענטה
ע"ה בת הרה"ח שמואל שלמה שוור שליט"א
נלב"ע כ"ז סיון תש"ס ת.ג.צ.ב.ה.

בית הוראה הילכתא

לא מצליח להריח

תשובה: בגיליון הקודם מספר 268 פרשת שלח, פורסם במדור הנוכחי, 'מעשה שהיה' בחולה קורונה שביקר על הבשמים בהבדלה ולא הצליח להריח את הבשמים, ודין הוא שאם הוציא בני הקטנים אינו חוזר ומברך, אבל אם הוציא אשתו ובניו הגדולים ברכו לבטלה, והיו הפסק, וחזרו ומברך 'הגפן'.

התקבלו תגובות רבות, ונציין חלק מהם. התפרסמה הוראת הג"ר **יהודה אריה הלוי דינר שליט"א** (מים חיים גיליון 398) שאם לא הצליח להריח, ברכו לבטלה, והיו הפסק, וחזרו ומברך 'הגפן'.

והוסיף הג"ר **אברהם זנר שליט"א**, וכבר האריך בזה בספרו **בירורי ברכות** (סימן ג), שזה רק אם הבדיל לעצמו בלבד, אבל אם בשעת הברכה היה סבור שיכול להריח, והוציא אשתו ובניו, אינו חוזר ומברך, כפי המבואר בשו"ת **מעט מים** (לרבי אברהם הכהן מסאלוניקי סימן פא), שבדיעבד יצאו השומעים ידי חובתם, למרות שהמברך לא הצליח להריח, האיל ובשעת הברכה היה בדעתו לפטור גם את עצמו. ועל פי **המגן אברהם** (סימן ריג ס"ג ז), שהביאו **המשנ"ב** (סימן ריג ס"ק טו), סימן רט ס"ק ח), בכונת **הרמ"א** (סימן רט סעיף ב), לגבי אדם שהחזיק כוס מים וחשב שהוא יין, ובירך 'הגפן' להוציא עצמו וחבירו, אף שהוא לא יצא, יצא בה חבירו. והן אמנם **הביאור הלכה** (סימן קסז סעיף ו ד"ה אבל), דוחה ראית המגן אברהם מהרמ"א, וכבר עמד על הסתירה **בשונה הלכות** (סימן קסז דין ז), מכל מקום כיון שהמשנ"ב במקומו בסימן ריג הביא, אין לחזור ולברך 'הגפן', מדיון ספק ברכות להקל'.

עדכוני הלכה

גמ"ח 'מד חום'

בבתי חולים שהמבקרים נדרשים לעבור בדיקה אוטומטית וקיים אפשרות להיכנס מהצד, אפשר להביא מהבית מד חום כספית המותר למדידה בשבת, ולבדוק את חום הגוף, מול העינים של המאבטח. ויזהר, לא לטלטל את המד חום במקום שאין עירוב כדין, שלא יצא שכרו בהפסדו.

ומכאן תצא הקריאה, עד שייסודר הענין, להקים בכניסה גמ"ח מד חום מכספית המותר לשימוש בשבת, (לשימוש חד פעמי), כך לא יהיה חשש מצד הטלטול, ויוכלו למדוד חום כדת וכדין.

נושא הגיליון הבא:

מדידת חום על ידי גוי בשבת

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעזור את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות להנצחה לע"נ, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותיקונים, הוספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'

ו'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים וימי עיון

בית הוראה טלפוני

בירורי הלכה אקטואליים

קו מידע הלכותי

חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכותי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823